

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY ssépirodalmi főmunkatára.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon-száma 798.

SZERKESZTŐSÉG BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon-száma 798.

Mai számunk főbb közleményei: Veszécsikk: Királyok és népek. Irta: Pap Zoltán.

Királyok és népek

Egyik oldalon a jogok alapján álló nemzet, a másik oldalon az összbiró-dalmi törekvések lankadatlan örvénygöi állanak egymással szemben.

Előbb a lét, aztán az eshetőségek. Az isten szabad akaratával teremtette az embert. A szabad akarat nélkül való embernek ugyan van-e léte?

Az Egyetértés tárczája.

A nimfa és a faun.

- Az Egyetértés creduli tárczája. - Irta: HEVESI JÓZSEF.

Ma már igazán költői fantázia kell hozzá, hogy az ember valami lehetetlen csak ki is gondolhasson. A szótárból a főtárláló lángelmék lassankint kitörölgetik már ezt a szót, hogy lehetetlen.

A régi mythológiai világban erdők mély-séges mélyén láttuk ugyan — ezt is bi-zony csak beteges lelkű festők vázsnán — láttuk a nimfák és faunok flirtölését.

esdeklésre jár egy kényurhoz, az ér-vényre jutott szabad akaratok kor-szakában?!

Tessék szétnézni a világon! A parlamentben szabadelvű tudósok hány-szor olvastak fejünkre angol példákat, hogy a parlamentarizmus ós hazájában hogy és miként intéznek el simán egyes kérdéseket, amely-hez hasonló kérdések miatt mi felfor-gatjuk az országot?

Nem is mutatunk rá arra a külön-leges, sajátos, minden nemzetek összehasonlításánál paratlan viszonyra, amelyben mi a hatalommal szemben állunk; csak szomorúan bólintunk igent a ráolvasóknak, hogy bizony-bizony gyermekjateka egy hivatásra érdemes önálló nemzetnek azon vit-atkozni, hogy vajjon van-e joga arra, hogy intézményeiben saját nyelvet léptesse életbe?

Nem politikus, de embernek is czudar, aki a nemzeti akarat érvénye-sítésének szentségével tisztában van s itt csak alkudni is képes lenne!

Tessék szétnézni a világon! Angliában oda fejlődött a királyi trón, ahova való: a nemzet személye-sítőjeül. Volt Angliában is külön nem-zeti és külön királyi akarat. Voltak ott is törvény nem szentesítési törek-vések; de az angol nemzetben volt elszánt akarat arra, hogy a felségjog-akat helyes medrűbe szorítsák visz-sza. A korona rovására? Oh nem! Jólétére az angol népnek és dicsősé-gére az angol koronának. Mert lehet-e nagyobb dicsősége egy királynak, mint az, ha megérti nemzete szívének min-den dobbanását és nincs népével szem-ben külön akarata?

Mily sérthetlenségben és szent-ségben tartja ez a királyi magatar-tás díszét a koronának: ékes bi-zonyítéka az, hogy az angol-bur hábo-ruért egy angol sem tudott szitkot emelni a koronára; az elégületlenek, özvegyek és árvák csak a gyarmat-ügyi minisztert átkozták, mint a ki felelős volt az angol királynő min-den tényéért, még a hadüzenetért is.

Nagy volt ennek hallatára az elszörnyü-ködés, az álmélkodás, apró kezek és nagy tenyerek összecsapkodása. Mindez azonban egy szemernyit sem változtatott a valóság-on. Ez a csuda bizony megesett.

Ugar Béni, a csunyak csufja, a rutak rutja egy szép napon négy lovas hintón rö-pitette haza a tükrösi kastélyba a szépek szépeit, az egész vidék gyöngyét, a szende-arczu, nefejejtszemű Fátyol Lenkét.

Általános és nagy volt az elkeseredés he-tedhet vármegyében a szülők ellen is, a szép lány ellen is.

Az urak a fejüket rázták, az asszonyok... nohát erről már jobb lesz nem beszélni, hogy szólták, szapulták ezt a rettenetes frigyvet. A legények pedig a fogukat vicso-r-gatták, a kezüket ökölbe szorították és szinte pukkadoztak a dühtől, mikor látták azt a vinygóó képiú satirt négy lovas hintón és mellette azt a lenge virágszálat. Ugar Béni-nek szinte megszeledett az arca a diadal, a győzelem mámorától, a gyönyörök édes sejtelmétől s a tudattól, hogy most hét vármegye fiatalja, vénye agyarkodva néz ré és valamennyit a guta kerülgeti az irigység mián.

A közhangulat azonban mégsem ő ellene háborgott. Végre is őt csak irigyelni lehet-tet, vadolni semmikép. Lenézéssel, kicsiny-léssel, szánalommal, de sőt megvetéssel tekintettek az eddigi bálványra, a lenge Villire, aki pénzért, vagyonért, kiltátsba he-lyezett hiflog életért, annyira megfélekedett magáról és le tudta gyömöszölni aesthetikai élmelyét, odaadván magát, jelenét, jövőjét, lelkét-testét ennek a... ennek a... ennek az erdei satirnak.

Oh igen, éppen a királyi tekintély érdekében áll a végrehajtó hatalom felelőssége.

Am a minden oroszok czárja szin-tén »legfőbb hadur«, mint az osz-trák császár az elkészített szegény országunkban: nem halljátok-e az átkokat, melyek fejére szállanak azért az ember-kaszálásért, amely Mandzsuriában foly?

Igen, mert az autokratákért senki sem vállalhat felelősséget, ők pedig csak az egy igaz istennek felelősek. Csak ott és máhol nem tudtak még elhelyezkedni a szuverén hatal-mak, hátrányára a népek jólétének, dicsőségének és a korona fényességé-nek. Mindenütt, az egész civilizált világon többé-kevésbé megoldást nyertek már a hatalmi kérdések, csak ebben a két szerencsétlen országban nem.

Franciaország megelégette a ki-rályok hatalmi túltengését. A német birodalom rex és imperátora uralkodik, de a parlament az ő aka-rata ellenére is olyan törvényeket hoz, melyeket a nemzet léte meg-követel. Az olasz korona megterem-tette az egységes Olaszországot, leg-íjabb viselője, látva a nép teher-viselési képességének csökkenését, czi-villistájából 2 millió lírát évenként visszatért az állampénztárnak. Kóburg Ferdinánd illendőnek tartja, hogy gyermekét ne a saját, hanem bolgár népe hitére kereszteltesse. A Hohen-zollern Károly érdemesnek tartja 3 millió románért románánnennie. Szer-biában a buja királyt meggyilkolják. Mindenütt a nép akarata érvénye-sül, csak mi rázkódunk össze egy szemöldök-ránczolásra, mert a hata-lom rendelkezik a hatalom eszközei-vel és felünk a puskától, meg az ágyutól...

Oh! van a puskánál és ágyunál még nagyobb hatalom is: az erkölcs-i hatalom!

A jogok alapján álló nemzet, kezé-vel a törvénykönyvekre, a történe-lemlre mutogatva jobban talál, mint

bármely öldöklő fegyvere a világnak! Csak élvezetüket áldozzák föl az egyesek és türelmét ne veszítse a nemzet!

Akinek dolga van, az ne menjen mulatni.

A nemzetnek dolga van!

Pap Zoltán.

Horvátok és magyarok.

Nemzeti létünk jövőendő állami boldogulásunkért folytatott szívós küz-delemünk közepett korszakot, fordul-atot jelző mesgyéhez jutottunk el. Megállapodunk e határnál nem sza-bad. Tétovázunk férfiatlanság, szeg-nyítő gyavaság volna a kimondott szóért, a közokarat parancsából ma-gasan lobogtatott zászló becsületéért helyt kell tehát állanunk. De bár-mennyire is heviesen mindnyájunkat a haza, a nemzet ügyének szenvedé-lyes, forró szeretete, bármennyire is feszítse kebleinket a sok évszázados csalódás, keserűség és szomorú ta-pasztalatok felgyülemlett, gátakat söprő áradata, sohase feledkezzünk meg a történelmi pillanat nagy horderejéről, hanem vegyük komoly és higgadt bírálat alá a jövőendő helyzet fel-tételeit, igyekezzünk akkép kiépíteni az új magyar birodalom megvihatlan védőbástyáit, hogy azokon sem a po-kol kapui, sem Bécs cselszövései erőf soha, soha többé ne vehessenek. Feladata, erkölcsi kötelessége édes mindnyájunknak, hogy a magyar haza társadalmi és politikai alapvető lét-feltételeit a jelenlegi harc kaoszából mintegy extrahálva, kidomborítsuk akkép, hogy hazánk hivatásának, nemzetünk politikai missziójának, to-vábbá az adott geográfiai, társadalmi és a történelmi időkbe visszanyuló helyzetnél fogva a józanság, méltá-nyosság, jogszerűség és a politikai okosság követelményeinek megfele-ljenek.

A társadalmi kérdések megvitatá-sát más alkalomra hagyom. Ezuttal a politikai létkérdésünk egyik leg-eminensebb mozzanatát állítom elő-térbe. Ez pedig a hazai nemzetiségi kérdés és a horvátokkal való viszo-nyunk rendezése. Hogy pedig ezuttal horvát testvéreinkhez intézzük szó-zatunkat, annak aktuális jelentősége van.

A nagyhorvátok lapja, az Agramer

Tagblatt e hó 5-i számának vezető cikkében foglalkozik cikkíróinak a horvát kérdésről írott tárczaközlemé-nyének irányeszméivel. A tárczaköz-lemény vezérlő gondolata, a horvát-magyar tartós politikai barátság, szí-velyes testvéri viszony felújítása, vagyis ujáteremtése láthatólag kellemesen érintette a nagyhorvátok vezérlő sajtóorgánumát. Eltekintve né-hány helyeslő, néhol kifogásoló meg-jegyzéstől, az említett lap e szavak-kal fejezi be a cikket: »De mind-ezt és még sok egyébét el lehetne felejtetni és kiegyenlíteni, ha nem pusztán tárczaközlemény politikáról volna szó és ha az egész magyarság époly nyiltan és őszintén csatlakoz-zék a tények útján igazolt ama po-litikai hitelvhez, hogy a horvátokkal való béke a magyarságnak létkér-dés. Különben pedig itten is meg kell jegyeznünk: aki akarja a czélt, an-nak az eszközöket is akarnia kell.«

A nagyhorvátok vezérlő lapjának kijelentéseit elismerem honoráljuk. Sőt tovább megyünk. Konstatáljuk, hogy az a hajlandóság a magyarság-hoz való közeledésre, amely az Agr-amer Tagblatt glosszáiból kiérzik, rokonszenvünket a horvátok iránt nemcsak fokozza, de sőt lovagias kötelességünké teszi, hogy annak magyaros nyíltsággal elébe álljunk és békejobbunkat szeretettel nyujtsuk feléjük.

Mert azt, hogy a horvátok és ma-gyarok ne volnának és ne lennének egymásra utalva, vitatni nem lehet. Ezt józan magyar ember, magyar politikus sohasem vitatta. Ha törté-tek hibák, tévedések akár egyesek, akár pártok részéről, azt a mai je-lentős historiai pillanatban felelni kell. Sem Magyarország nem ekszisz-tálhat biztosan egy őszinte, testvéri vonzalommal viseltető, a közös bol-dogulás, a multból átszármazó poli-tikai barátság kötelekeivel hozzánk fűződő Horvátország nélkül, sem a horvátság jövőendő fennmaradását egy alapjaiban konszolidált, független, ha-talmas Magyarország politikai érdek-közössége, védelme, szeretete, kölcsön-hatása nélkül elképzelni nem lehet. Ne merje pedig állítani senki, hogy mi a multkra ott és a hol kell fátyolt ne borítanánk. Ámde lássák be horvát testvéreink, hogy sem nem illő a horvátság önértetéhez, sem nem czélszerű, sőt talán a mult tör-

telet a Rivierán töltötte, a nyarat a Keleti-tenger egy divatos fürdőhelyén. És így to-vább...

És a sugár-termetű, darázsderéku, szende-arczu nimfát megcsodálták mindenfelé.

De bámulták azt is, hogyan adhatta el magát ennek a csuf, lumpos, lomha faunnak.

Lenke azonban ügyet se vetett a sok sut-togásra, elfojtott megjegyzésekre, gnyos pillantásokra.

Ő elérte azt, a mit akart.

Az élet föltárta neki minden kincsét. Csak ki kellett nyujtania a kezét és meg volt mindené.

Ézre sem vette, hogy a szive üres. Hi-szen ezt az irt oly hangosan betöltötte a zájos élet, a gyönyörök ezüst kacagása.

Letépte a pillanat minden gyönyörét.

A nimfa egészen jól érezte magát a faun mellett.

Rendben is lett volna minden, ha a faun urnak egy bizarr ötlete nem támad vala. Jó ideig beérte vele, hogy gyönyörködhet-tett neje hódításában.

zérzőnokokká Sternberget és Solfit választották meg. Sternberg többek közt kifejti, hogy a dualizmus nemcsak közjogi és gazdasági, hanem első sorban és főképpen a béke kérdése. Hogy valamivel magasabb vagy alacsonyabb kvótát fizetünk-e, az teljesen mellékes. (Viharos Ohó! kiáltások), közbömb ama óriási terhekkel szemben, a melyek az elvárással és Magyarország önálló államiságával hárulnának ránk, ha Bulgáriával, Szerbiával és Romániával önállóan kötne szerződéseket. Szólváramut arra, hogy a mostani időben csak nagy állami egységek állhatnak, tenn, miért is a pártoknak tulnan és itt is kellene, hogy legyen főfeladatuk, hogy Nagy-Ausztriát és összm monarchiát létesítsenek. Az összes öngyilkosságokhoz hasonló nemzeti küzdelmeket fel kellene adni, meg kellene kísérlni a szolidaris közösség létesítését. Az egyedüli helyes álláspont a Habsturgh álláspont, mely nem áll ellentétben a cseh nemzetiségével. Kötelességünk a koronát a Magyarországgal való küzdelemben támogatni. A magyar vezényszó semmi esetre sem volna olyasmi, a mit egyáltalán nem lehetne helyben hagyni, ha az ember tudná, hogy ez az utolsó követeles.

A magyar vezényleti nyelv engedménye nem áltana, ha a kiegyezés állandó és végleges volna, nem pedig tíz évről tíz évre változtatható mindíg új, eltolható formákkal. A mostani sürgősségi indítvány hiúságos. Ha a parlament valóban határozatot akar hozni, meg pedig olyat, a mely jelentős legyen az osztrák-magyar kérdésben, akkor először annak kell bebizonyulnia, hogy a háznak van tekintélye, hogy a képviselők nem egymással viszálykodnak, nem tintartókkal dobálóznak, hanem hatalmas testülettel kell egyesülnök, mely meg tudja óvni a parlament tekintélyét felfelé és meg tudja védeni a felforgató pártokkal szemben. A parlamentnek különösen a delegációban kellene kötelesség-tudó és nem gerinczetlen embereket küldenie. Addig, a míg a parlament valóságos nem méltó törvényhozó testület, összes határozatai értéketlenek. A sürgősség és a Gross-féle indítványt ígél szavazattal 9 ellenében elfogadták.

Stein azt mondja beszédében, hogy a nagynémet eszme mindinkább tért hódít s így már nem lehet messze az az idő, amikor létre jön a perszonál-unio. A mostani magyar viszonyok csak siettetik az eseményeket. Dr Gross indítványozza, hivasék fel a kormányt, hogy a magyar viszonyok minden eshetőségére készüljön el — hogy befejezett tények elé állítsanak. Ha pedig a magyar koalíciós többségből kormány alakulna, vagy más politikai esemény következtében döntés állana kúszkóiban: a ház sürgős összehívása a kormány kötelessége.

Báró Gautsch miniszterelnök szólalt fel ezután s arra a nyilatkozatra utalt, melyet egy vámbizottságban, mint a Derschatta bizottságban tettek. Ismételi, hogy a kormány magától értetődő kötelességének tartja, hogy mihamlgy a viszonyok szükségessé teszik, alkalmat adjon a parlamentnek, hogy votumát idejkorán leadhassa.

Peschka: Az egész lakosság nemzeti és pártkülömbőség nélkül várja a háznak a magyar kérdésekre vonatkozó határozatát, mert megunta, hogy a magyarok koncesszióit a maga zsebéből fizesse. Azután a Derschatta-bizottságban történetekkel foglalkozik. A bizottság az örökös óvatosság folytán béna határozatot hozott, a helyett, hogy a Magyarországtól való különválást indítványozta volna. A szónok tiltakozik az ellen, hogy a kormány akár a költészetére, akár a határozati javaslatra támaszkodva, kifizesse a hozzájárulásokat a közös kiadásokhoz. Stein indítványának elfogadása még semmit se jelent. Stein zárava után a sürgősséget elfogadták. Ezután az indítványt a Gross által javasolt szövegében 161 szavazattal 9 ellenében érdemlést is elfogadták. (Heil! kiáltások a nagynémetek részéről.)

A Potemkin kapitulált.

A Potemkin lázadó legénységére a hajóval együtt, mint táviratozták, visszatért Konstanzába azzal a szándékkal, hogy a román hatóságoknak megadja magát. Ez a hír nem lep meg. Mert ha a Potemkin elszigetelten magára marad, nem képes hosszú ideig anyagi és erkölcsi segély nélkül a nyílt tengeren ellenállást kifejteni. Az a körülmeny pedig, hogy kalózkodásra vemedett, elzárta előle a Boszporumot át való menekülés lehetőségét. Ekkép tehát a Potemkin ide-oda kóborolt, hol az orosz, hol a román partokon, végül pedig támaszkodva arra, hogy Románia és Oroszország között a katonaszökevényekre nézve nincsen kiadatási szerződés, a román hatóságoknak kapitulált.

Mai híreink különben itt következnek:

A Potemkin Konstanzában.

Konstanza, jul. 8. A Potemkin a kíséretében lévő torpedóhajóval meg ejtélkor visszaérkezett Konstanzába. A kikötő-hatóságok minden intézkedést megtettek, hogy megelégetésnek elejét vegyék. Az Elizabeta román korvet-hajó villamos fényszórái folytonosan megvilágítják a kikötő bejáratát. Ugy látszik, hogy a Potemkinon és a torpedóhajón nyugalom van. Itt azt hiszik, hogy a Potemkin nem fog erőszakosságokat elkövetni, mert emberei már első látogatásuk alkalmával kijelentették, hogy semlegesekkel szemben békésen fognak viselkedni. Sőt ellenkezőleg, azt hiszik, hogy a Potemkin azért jött vissza, hogy matrózai a hajót átadják és a román kormány engedelmevel part-raszálljanak, a hol úgy fognak velük bánni, mint katonaszökevényekkel s a hol egészen szabadon mozoghatnak, mert Románia és Oroszország között nincs szerződés a kiadásra.

Konstanza, jul. 8. Ma délelött kilenc órákor a Potemkinnek tíz matróza a parthoz evezelt. Mihamlgy a csónak kikötött, két matróz megszökött, e többi nyolcz matróz pedig visszatért a Potemkin fedélzetére. A két megszökött matróz azt beszélt a kikötő-kapitánynak, hogy a Potemkin azért jött vissza Konstanzába, hogy megadja magát, ha a román kormány jóllát, hogy nem fogják őket kiutasítani. A matrózok most a román kormány intézkedését várják. A megszökött matrózok azt beszélték továbbá, hogy a forradalmi bizottság tíz tagja közül ketten még mindig ellene szegülnek a kapitulációnak, de valószínűleg látszik, hogy a hajó most mégis meg fogja magát adni. Konstanza összes helyőrsége a kikötőben van, hogy minden eshetőség ellen el legyen készülvé. A lakosság nagyon nyugtalan s nagy tömegekben csoportosul a kikötőbe.

London, jul. 8. A Standard-nak jelentik Pétervárról: A Potemkin-nak egy megszökött matróza Feodóziában elmondta a hatóságoknak, hogy a legénységnek elég elege van ugyan, de a hajón az állapotok valóságos elviselhetetlenek. A hajón tifusz pusztít és a matrózok folytonosan verekednek. A matrózok éjjel-nappal részegek. Negyszáz matróz és nyolcz altiszt meg akarja magát adni, de a többi legénység erről hallani sem akar; ezek teljesen a hatvanöt vezetőnek és két odesszai polgárembernek befolyása alatt vannak; ezek alkotják együtt a forradalmi bizottságot. A bűnhánók száma folytonosan szaporodik. A hajó vezénylete egy altiszt kezében van; a tengeren való kormányzást egy Alexejev nevű hadapród intézi, a ki azonban ezt csak kényszerítve teszi.

Készülődés Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, jul. 8. A porta a Potemkin esetét arra használja fel, hogy a Boszporust meg-erősítse, a minek Oroszország eddig mindig ellene szegült. Mult szerda óta óriási ágyukat szállítanak a Tekete-tenger felé lévő erődökre.

A lázadó tengerészek.

Odessza, jul. 8. A Nikolaj kereskedelmi gőzös, a melynek legénysége Konstantinápolyban füllázd s azt követelte, hogy Odesszába vigyék vissza, tegnap Odesszába érkezett. A főkormányzó megtöltötte a legénységnek a partraszállást, mert attól fél, hogy a városban levő matrózokkal megzavarják a rendet.

Manilla, jul. 8.

Az itt internált három orosz hadihajón, az Aurórán, a Zemesukon és az Olegen a matrózok összeesküvése és az összes tisztelet, az Auróra kapitányának kivételével, meg akarták ölni. Reiter amerikai admirális fölfedezte az összeesküvést és megette a szükséges intézkedéseket a lázadás megakadályozására. Zászlóshajója folytonosan az Auróra mellett áll s intézkedett, hogy az összes kereskedelmi hajók a három orosz hajó mellől elkerüljenek.

A helyzet Odesszában.

Odessza, jul. 8. A rendőrség szakadatlanul folytatja a letartóztatást és még kiváló állású és köztisztviselőben levő embereket sem kímél meg. Így tegnap letartóztatta Jarosent, az odesszai egyetemnek volt rektorát.

Hivatalos hazugság.

Odessza, jul. 8. Az a hivatalos jelentés, hogy a rémnapokon mindössze negyvenkilenc embert öltek meg és hetvenegy embert sebesítettek meg, általános megütődést kelt, mert egy rendőrségi hivatalnok ez előtt három nappal hivatalosan tudata az uszágokkal, hogy az áldozatok száma körülbelül kétezer.

A császár nyilatkozata.

Pétervár, jul. 8. Miklós császár tegnap fogadta Nariszin orosz kormányzója zemsztvói tagot, Kirev tábornokot, valamint néhány kereskedőt és nemest. Az utóbbiak közt volt Szerenetyev gróf, valamint gróf Dober, a moszkvai községtanács tagja. Az ó-hitiek egy képviselője, egy nowgorodi polgár és több paraszt is megjelent a császár előtt, föliratot nyújtottak át neki és biztosították a császt az orosz nép nagy tömegének hűségéről, azt mondvá, hogy a nép nagy része óhajta a

EGYETÉRTÉS

háboru folytatását és azt kívánja, hogy a népképviselőlet ó-roosz alapon szervezzék. A császár ezt felelte: — Üszintén köszönetet érzelmeiket és kifejezett fölfogásukat. Különösen boldog vagyok, hogy láthatom, hogy önök az országunk régi hagyományaihoz való ragaszkodás vezet. Az állam csak akkor erős és szilárd, ha híven ragaszkodik régi tradícióihoz. E tekintetben mi vétkezünk és Isten talán azért büntetett meg bennünket. Mondhatom önöknek, hogy talán az élet maga mutatja meg azokat az utakat, a melyeken a hibák és a tévedések kiküszöbölhetők, melyek alattvalóm javára tervezett munkámba belopózhattak. Bizonyos vagyok a felől, hogy ha önök mind segédkeznek, a béte és a nyugalom helyreáll országunkban és ezzel nekem oly szolgáltatást tesznek, melyet minden alattvalótól elvárok. Remélem, hogy Isten ebben segíti önöket.

A Potemkin megadta magát!

Bukarest, jul. 8. (1 óra 40 p. délután.) A Potemkin és a torpedónaszád legénysége 1 órakor délután a nekik szabott feltételek mellett megadta magát, mindkét hajót átadta a román hatóságoknak, amely a hajókra kiüzte a román lofogót. A legénységet partraszállították és kisebb csapatokban az ország különböző helyein helyezik el.

A megadás részletei.

London, jul. 8. A Potemkin megadását megelőzően ma reggel drámai jelenetek játszódtak le a konstanzi kikötőben. Reggel 8 órakor a kikötő parancsnoka, Negru a Potemkinra ment. A fedélzeten egybeült matrózok hurrával fogadták. A kikötő parancsnoka azt a kérdést intézte a matrózok parancsnokához, hogy hajlandó-e megadni magát? A matrózok erre azt kérdézték, hogy kiszolgáltatja-e őket a román kormány? A parancsnok biztosította őket, hogy a matrózok szabadon távozhattak, csak a Potemkint fogják visszaadni az orosz kormányának.

A Pobjedonoszcejev matrózait kiszabadították.

Odessza, jul. 8. (Saját tudósítónktól.) Ezer meg ezer nyi nép tegnap megtámadta azt a kaszárnyát, melyben a Pobjedonoszcejev lázadó matrózai fogva vannak. Az örök úratmatlanná tették és a foglyokat kiszabadították. A zendülők proklamációkban figyeimeztetik a katonákat, hogy az állami épületeket levegőbe ropták, ha a matrózokat halálra ítélik.

Ignatiev.

London, jul. 8. Pétervárról jelentik, hogy ott erősen készülnek a reakcionárius rendszer életbeléptetésére. A reakcionárius párt feje Ignatiev tábornok, akit legközelebb belügy-miniszterre fognak kinevezni. Ignatiev-nek új állásában az lesz a legelső dolga, hogy a katolikus hitre való áttérést meg fogja tiltani.

A rendőrség ellen.

Pétervár, jul. 8. Minszkben a városi képviselőtestület elhatározta, hogy a jövőben nem ad a rendőrségnek helyiséget bérbe; a háztulajdonosok is elhatározták, hogy házaikat nem adják többé bérbe a rendőrségnek.

EGYHÁZAK.

A püspöki egyházak.

(p. f.) A reformátusok legutóbbi zsinatja törvénybe iktatta a lőkészek szabad — választását. Ezzel a református egyház visszatért az 1881-diki zsinat előtt való állapotokhoz. Mi, a szabad-választásnak sohasem voltunk hívei, de mégis jobbnak tartjuk azt a kijelölési rendszert, melynél a felelősséget gyülekezet és hatóság mindig egymásra toltatta. A szabad választásnál a felelőség egyenesen és nyilvánosan a gyülekezetre hárul és ha rosszul választott, annak terhet és kellemtelenségét egyedül magának tulajdoníthatja. De ennek daczára, az egyházi felsőbb hatóságok tetlenül nem nézhetik a viszálykodásban élő gyülekezeteknek és lőkészeknek nyomoruságos helyzetét a mely sokszor annyira elfajul, hogy az egykor virágzó gyülekezetek szét-zúllanak és összeomlanak. Az újabb időben is nagy gondot okoznak az egyházi felsőbb hatóságoknak az ilyen gyülekezetek.

A szabad választás folytán nincs áthelyezés, még a csere is ritkán sikerül s miután a lőkész igen sok esetben önhibáján kívül válik imprudensé, bár a gyülekezet érdeke azt kívánja, hogy állomásáról eltávolíttassék, kenyer nélkül hagyja a legnagyobb igazságtalanság lenne. Nem is mondanak ki az egyházi hatóságok ilyen kegyetlen ítéletet s a megszerzett parokhiális jogot mindaddig tiszteletben tartják, amíg csak az illető lőkész annak gyakorlására magát teljesen méltatlanná nem teszi. A lőkészek érdeke tehát, ugy a hogy meg van védelmezve és eddig még nem fordult elő olyan eset, hogy az egyházi felsőbb hatóságok egyes lőkészeket minden nagyobb kánonikus hiba nélkül, kenyer nélkül hagytak volna.

De éppen ez a méltányos eljárás idézte és idézi elő a gyülekezetekkel szemben való méltánytalanságot s állandósítja a lőkész és gyülekezet között való rossz viszonyt.

Ebből a kellemtelen helyzetből szívesen szabadulna igen sok esetben maga a lőkész is, de nem tud hova menekülni. Ugy a gyülekezetek, mint a lőkészek érdeke megkívánná tehát az olyan megoldást, a mely mind a két félnek javára lehetne. A megoldás igen egyszerű lenne, ha a lőkész teljes fizetéssel ideiglenesen nyugdíjba lehetne küldeni. Ugy-ez erre nincs az egyháznak elég pénze és ha létre jönne is valamikor a tervezett nyugdíj-intézet, az ilyen megterheléseket az sem lenne képes elhordozni.

Van azonban a megoldásnak egy másik módja és ezt ajánljuk is a zsinati képviselők figyelmébe. A szabad választás hívei mindig azzal argumentálnak, hogy a gyülekezet tagjait nem lehet megfosztani a választási-jog gyakorlásától, akkor, a midőn azok a lőkész fizetésének terhet hordozzák. Engedjük meg, hogy igazuk van, de akkor ök is engedjék meg nekünk, ha mi ezt az engedjék meg nekünk, hogy azoknak a gyülekezeteknek, kik az egyház fontartásának terhet nem hordozzák, illetőleg a lőkész fizetéséhez semmivel nem járulnak, nincs és nem lehet joguk a szabad választásra. Ezeknek a gyülekezeteknek lőkész állomását kellene ugy szervezni, hogy azok mindig a püspök rendelkezése alatt álljanak és olyan rendes lőkészekkel töltsenek be, akik önhibájukon kívül lettek imprudensékké. Minden egyházkerületben lehetne ilyen rendelkezés alatt álló lőkész állomásokat szervezni olyan fizetéssel, hogy az ezekbe való áthelyezés büntetésnek nem lenne tekintendő.

Ilyen állomások szervezésére legalkalmasabbak lennének a kör- lőkész-szék, a miszsiói gyülekezetek, amelyeknek jelenlegi jövedelmét esetlőre-estére a kerületi pénztárból vagy más alaptól lehetne ugy kiegészíteni, hogy a szolgálat érdekében áthelyezett lőkésznek jövedelme csorbulást ne szenvedne.

Eszemint lenne minden kerületben néhány olyan gyülekezet, melynek lőkész állomására a püspök nevezne ki a gyülekezetében saját hibájukon kívül imprudensé vált lőkészeket, sőt lehetne ezt a módszert használni büntetésül is, midőn a kánonikus hiba nem követné a lőkész végleges címordítását.

Nem egy szük hírlapi cikk keretében tartozik ennek az eszmének teljes kifejtése, s éppen azért, ez alkalommal annak részleteibe nem is bocsátkozunk. De nincs is szükség rá, mert azt hisszük, hogy minden ember, ki református egyházi ügyekkel foglalkozik, azonnal belátja, hogy e terv minden nehézség nélkül megvalósítható. Egyetlen ellenvetés lehetne ellene, hogy lennének olyan lőkészek, kiknek parokhiális jogát a püspök gyakorolná, de ha meg lehetne engedni, hogy például a budapesti egyházban minden parokhiális jogot a lőkészektől elvegyenek s azt a presbitérium, illetőleg a gondnokok gyakorolják, akkor bátran meg lehet engedni azt is, hogy ezeket a jogokat s a lőkészválasztás jogát is néhány gyülekezetben a püspök gyakorolja. Ezekben az ugynevezett „püspöki egyházakban” keressük mi és véljük megtalálni az egyetlen-ségben és viszálykodásban élő gyülekezetek és lőkészek nyomoruságos helyzetének megszüntetését, s az ezekből származó nagy bajok gyökeres orvoslását.

Rabbiválasztás. Mint már közöltük, a pesti izraelita hitközség honap, e hó 9-án, délelőt fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya két rabbi választása. Emellettük azt is, hogy a képviselőtestület egyik részének jelöltje dr. Fischer Gyula prágai forábbi. Dr. Fischer Gyula nem osztrák állampolgár, sőt mint értesültünk, igen lelkes magyar ember, aki nemcsak, hogy teljesen bírja a magyar nyelvet, de igen kiváló magyar szónok is. Prágába kerülve főrabbinak, az ottani hitközség meghívására, dr. Fischer Gyula csak dicsőséget szerzett azoknak a magyar iskoláknak, melyeken nagy tudását szerzte. Mert dr. Fischer Gyula magyar iskolák nevelje és próbaszónoklata alkalmával a budapesti hitközség tagjai nagy gyönyörűséggel hallgatták azt a zamatos magyarságot, költői lendületű és szép gondolatokban bővelkedő egyházi beszédét, melyet dr. Fischer Gyula elmondott.

Lelemez-beiktatás. Fehér Jánost, a váci református egyház új lőkészét a napokban itkatták be hitvallásba. A beiktatási szertartást Mady Lajos esperes vezette. Biczó Pal Kosdai, Székely József budafoki, Kovács Emil, Csűrös István és Sörös Béla lőkészek segédletével.

UJDONSÁGOK.

Szilánkok.

Vétkezünk isten ellen!

(*) Bizonyára bűnösök vagyunk többekévesebbé ezen a földön valamennyien. Az erendendő bűnről nem is beszéltek, mert egyrészt erről a dogmáról az egyház precíz definíciót még nem adott, másrészt az emberiség meg is van váltva általa.

Azonban más pozitív bűnösség is nyomja minden halandó lelket. Ki tudna, miben és mikor vétkezünk isten ellen? Az egy hitelmek olyan szigorúak és az ember oly gyarló. Hamlet azt mondja Poloniusnak: „Fogadd jól a színeseket!” Polonius válaszol rá: „Érdemük szerint, fenség!” — „Érdemükön felül!” — kiáltja Hamlet — „mert bánj mindenkiel érdeme szerint, vajjon ki kerülül el közülünk a mogyorófa-vessző?”

Ilyen gyarló anyagból van gyurva az ember. A legimporabban lelki ember is követett el bizonyára apró gazságokat, a nélkül, hogy tudta volna. Nem látta senki; föl sem jegyezte senki; nem is sejtette

A ratartós kir... Szinház...

Vessy Feri... Szinház...

Tejterem... Szinház...

Báth György halála... Szinház...

Házasság... Szinház...

A zsidó... Szinház...

A japánok... Szinház...

Tömeges torpedó... Szinház...

Közgazdasági... Szinház...

Newyork... Szinház...

Chicago... Szinház...

Elmaradt hadgyakorlat. A békei és...

Földszántó tengerész. A Potemkin...

Rákóczi és Thököly hamvai. A Műemlék...

Péter szerb király születésnapja. A...

Azokéleplezés. A budapesti 1848-as...

Egy honvédezredes jubileuma. A munkácsi...

A bányászok társasága. Megirtuk, hogy...

A bányászok esztendőnkön délelőtt...

A honvédszázados tragédiája. Megirtuk, hogy...

Vasutasok gyűlése. A vasúti munkások...

A Rájeczfüredő igazgatósága. Állami és...

Budapest — Fiume. Pragerhof...

A nagyszoboni hadtestparancsnok. Bécsből...

Égő fa. A zeplémmegyei Töketeres...

A hadsereg egyenruha-reformja. Ismeretes, hogy...

Az éjjeli vendég. Zágrábról telegrafikájuk...

Rákóczi és Thököly hamvai. A Műemlék...

Péter szerb király születésnapja. A...

Azokéleplezés. A budapesti 1848-as...

Egy honvédezredes jubileuma. A munkácsi...

A bányászok társasága. Megirtuk, hogy...

A bányászok esztendőnkön délelőtt...

A honvédszázados tragédiája. Megirtuk, hogy...

Vasutasok gyűlése. A vasúti munkások...

Automobil szerencsétlenség. St. Etienne...

Földszántó tengerész. A Potemkin...

Rákóczi és Thököly hamvai. A Műemlék...

Péter szerb király születésnapja. A...

Azokéleplezés. A budapesti 1848-as...

Egy honvédezredes jubileuma. A munkácsi...

A bányászok társasága. Megirtuk, hogy...

A bányászok esztendőnkön délelőtt...

A honvédszázados tragédiája. Megirtuk, hogy...

Vasutasok gyűlése. A vasúti munkások...

A Rájeczfüredő igazgatósága. Állami és...

Budapest — Fiume. Pragerhof...

senki, még az illető maga sem, a ki el...

Annál is inkább, hogy most akadt egy...

Ez a nem közönséges halandó az orosz...

Beszédet mondott, melynek tartalmát a...

Ha így kiszakítja a mondatot a beszéd...

Tudni arra, hogy az orosz czár szánja...

Hat igaz, hogy az ő nevében, az autokrácia...

Családok tettek fölkér: existenciájukon...

A szibiériai ólomhányatban ezrenként...

Hogy a czár feőlet a felelmet és gondot...

Auguráltak egy háborút, amelyben több...

S ez mind a nép verejtékéből fedezték a...

De jogokat azért nem adnak a népek.

Ezek bizony elég súlyos bűnök. És is...

Egy honvédezredes jubileuma. A munkácsi...

A bányászok társasága. Megirtuk, hogy...

A bányászok esztendőnkön délelőtt...

A honvédszázados tragédiája. Megirtuk, hogy...

Vasutasok gyűlése. A vasúti munkások...

A Rájeczfüredő igazgatósága. Állami és...

Budapest — Fiume. Pragerhof...

Stemélyi hírek. Kovacsics István horvá...

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A rátartós királykisasszony. A budai színház nagy közönséget vonzott ma este «A rátartós királykisasszony».

Veesey Feri ideháza. Diadalmas amerikai és londoni körútjából hazaképzett Veesey Feri, a tizenkét éves csodahegedűs.

A Lovag-utca aszfaltozása. A Lovag-utca városi tanácsának és közönségének nagy érdekeltje.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

EGYETÉRTÉS

Középítést ügyek. A budai Kis-Rökus-utca lakói folyamodtak a tanácsnak.

Tanácsosok szabadsága. A tanács tagjai következő beoszás mellett veszik igénybe szabadságukat.

A Lovag-utca aszfaltozása. A Lovag-utca városi tanácsának és közönségének nagy érdekeltje.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

EGYETÉRTÉS

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

EGYETÉRTÉS

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

Törvényeszkék. Az ingyen vacsorajegyek. A volt honvédelmi miniszter mandátuma.

A közönség köréből.

Hercules-sör. A közönség köréből.

Vérgyógyítás. A közönség köréből.

SPORTE. Sífoki versenyek. A közönség köréből.

Szt. Lukácsfürdő gyógyfürdő. A közönség köréből.

Császfürdő. A közönség köréből.

Homlokzatfesték. A közönség köréből.

IDEGENEK UTUTATÓJA. A közönség köréből.

Bankok és takarékpénztárak. A közönség köréből.

Biztosítás. A közönség köréből.

Asszisztensz Generál (Triesz) által. A közönség köréből.

Előle Leánykiszáítási Eylet. A közönség köréből.

Csatornázás és vízvezeték. A közönség köréből.

Melocco Péter cseméntárgy-gyár és betonépítkezési-vállalat. A közönség köréből.

Vertical text on the left margin containing names and dates.

Vertical text on the right margin containing names and dates.

